

PROGRAM

Uniwersytet
Wrocławski

POLSKI
INSTYTUT
STUDIÓW
NAD SZTUKĄ
ŚWIATA

Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata w Warszawie

zapraszają na sesję

SZTUKA POLSKA NA ZIEMIACH ZACHODNICH I PÓŁNOCNYCH W LATACH 1945 – 1981

poniedziałek-wtorek, 16-17 listopada 2015

Miejsce obrad:

MUZEUM NARODOWE we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy 5

MUZEUM ARCHITEKTURY, ul. Bernardyńska 5

Partnerzy/Sponsorzy:

MUZEUM
NARODOWE
we Wrocławiu

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. EUGENIUSZA GEPPERTA
WE WROCŁAWIU

poniedziałek, 16 listopada

MUZEUM NARODOWE

9.00-9.30

Przywitanie gości:

prof. dr hab. Piotr Oszczanowski – Dyrektor Muzeum Narodowego,
prof. dr hab. Jerzy Malinowski, **prof. dr hab. Anna Markowska**,
prof. dr hab. Agnieszka Zabłocka-Kos, mgr **Zofia Reznik**

po powitaniu obrady toczą się równolegle w Muzeum Architektury oraz
Muzeum Narodowym

MUZEUM NARODOWE

9.50

Przywitanie gości przez **dr. Jerzego
ILKOSZA** – Dyrektora Muzeum
Architektury

Moderator:

prof. dr hab. Jerzy MALINOWSKI

10.00-10.20

prof. dr hab. Agnieszka ZABŁOCKA-KOS
(Uniwersytet Wrocławski),
*Inna czy taka sama? Architektura na
"Ziemiach Odzyskanych" w kontekście
Europy Środkowej*

10.20-10.40

dr inż. arch. Błażej CIARKOWSKI
(Uniwersytet Łódzki),
*Odbudowa, modernizacja czy dest-
rukcja? Polityka i architektura na
Ziemiach Odzyskanych*

10.40-11.00

Dariusz WĘDZINA
(Uniwersytet Wrocławski),
*Kierunek awangarda – koncepcje
odbudowy miast historycznych po II
wojnie światowej na Dolnym Śląsku*

MUZEUM ARCHITEKTURY

Moderator:

prof. dr hab. Romuald KACZMAREK

9.40-10.00

dr hab. Magdalena GOŁACZYŃSKA
(Uniwersytet Wrocławski),
*Sztuka otwarta – Międzynarodowe
Festiwale Teatru Otwartego. Wrocław
jako forum studenckie dla Europy
Środkowej*

10.00-10.20

dr Andrzej JAROSZ
(Uniwersytet Wrocławski),
Nowa Ruda na kulturalnej mapie PRL-u

10.20-10.40

Magdalena ZIĘBA
(Uniwersytet Wrocławski),
*Sztuka jako narzędzie propagandy.
Biennale i sympozja na Ziemiach
Odzyskanych*

10.40-11.00

prof. dr hab. Anna MARKOWSKA
(Uniwersytet Wrocławski, Polski
Instytut Studiów nad Sztuką Świata),
*Nerki cielece profesora Gepperta czyli
narracje o sztuce Wrocławia*

11.00-11.20

dr Agata GABIŚ
(Uniwersytet Wrocławski),
Morze budowania? Wroclawska architektura 1956-1970

11.20-12.00

Dyskusja, przerwa na kawę

Moderator:

prof. dr hab. inż. Jerzy UŚCINOWICZ

12.00-12.20

dr. inż. arch. Piotr FIUK
(Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny),
*„Nowoczesna” architektura w zrzu-
nowanej dzielnicy staromiejskiej
Szczecina po 1945 roku — koncepcja
modernistycznego osiedla mieszka-
niowego wobec idei przywrócenia
historycznej struktury*

12.20-12.40

Małgorzata BUCHHOLZ-TODOROSKA
(Muzeum Narodowe w Gdańsku),
*Stary Sopot i nowi sopocianie.
Przewartościowanie miasta i jego
architektury po 1945 roku*

12.40-13.00

Monika OŻÓG
(Uniwersytet Wrocławski),
*Polacy wobec prapiastowskiego
dziedzictwa: pomysły na głogowską
kolegiatę przed 1981 rokiem*

13.00-13.50

Dyskusja

11.00-11.20

Konrad SCHILLER
(Instytut Sztuki PAN),
*Gorączka sympozjalna – „złotogrono-
we” eksperymenty z nowoczesnością.
Wybrane przykłady wystaw i sympoz-
jów „Złotego Grona” w Zielonej Górze
w ujęciu horyzontalnym*

11.20-12.00

Dyskusja, przerwa na kawę

Moderator:

dr hab. Magdalena GOŁACZYŃSKA

12.00-12.20

dr Joanna FILIPCZYK
(Muzeum Śląska Opolskiego),
*Bez oparcia o dawne tradycje...
Wystawy Plastyki Ziemi Nadodrzań-
skich*

12.20-12.40

Anna PIETRZAK
(Muzeum Narodowe w Kielcach),
Symposium – plener „Szlak Kopernika”

12.40-13.00

dr Grażyna KOBRZENIECKA-SIKORSKA
(Uniwersytet Warmińsko-Mazurski),
*Wystawy jubileuszowe plastyki
olsztyńskiej w latach 1946-1980 jako
wyraz ideowych założeń polityki
kulturalnej władz PRL-u wobec Ziemi
Odzyskanych*

13.00-13.50

Dyskusja

14.00-15.00 Lunch

Moderator:

prof. dr hab. Agnieszka ZABŁOCKA-KOS

15.00-15.20

prof. dr hab. inż. Jerzy UŚCINOWICZ
(Politechnika Białostocka, Polski
Instytut Studiów nad Sztuką Świata),
*Syntezy wartości w architekturze
i sztuce sakralnej Ziemi Zachodnich
i Północnych Polski po 1945r.*

15.20-15.40

Dorota JANISIO-PAWŁOWSKA
(Zachodniopomorski Uniwersytet
Technologiczny),
*Rozwój architektury sakralnej na
Pomorzu Zachodnim w latach 1945-81,
na przykładzie archidiecezji szczeciń-
sko-kamieńskiej*

15.40-16.00

dr hab. Barbara OCHENDOWSKA-
GRZELAK (Uniwersytet Szczeciński),
*„Ożywił się i zaludnił odtąd kościół
i nabrał wyglądu katolickiego”.
Ewangelickie kościoły Szczecina projek-
tu Adolfa Thesmachera (1880-1948)
i ich adaptacja do wymogów kultu
katolickiego*

16.00-16.20

dr Wojciech PAWŁOWSKI
(Zachodniopomorski Uniwersytet
Technologiczny w Szczecinie),
*Przemiany założeń pałacowo parko-
wych i folwarcznych po drugiej
wojnie światowej na terenie Pomorza
Zachodniego*

16.20-17.00

Dyskusja, przerwa na kawę

Moderator:

prof. dr hab. Dariusz MATELSKI

15.00-15.20

prof. dr hab. Jolanta DĄBKOWSKA-
ZYDRON (Uniwersytet Artystyczny
w Poznaniu),
*Najnowsze wymogi nowoczesności
(„Panorama północy” 22 lutego 1959).
Obraz polskiej sztuki w Magazynie
Ziemi Północnych 1959 roku*

15.20-15.40

dr Szymon Piotr KUBIAK
(Muzeum Narodowe w Szczecinie),
*Organizmy pionierskie. Kultura
wizualna Szczecina w pierwszych
latach po II wojnie światowej*

15.40-16.00

dr Roman LEWANDOWSKI
(Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach),
*„W Polsce Ludowej, o którą walczyłem,
przeżyłem piekło”. Szkic o współzało-
życielu Grupy Krakowskiej – Bolesławie
Stawińskim*

16.00-16.20

dr Łukasz GUZEK
(Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku),
*Leszek Przyjemski i jego „ulubiony
krajobraz”*

16.20-17.00

Dyskusja, przerwa na kawę

Moderator:

dr hab. Barbara OCHENDOWSKA-GRZE-
LAK

17.00-17.20

Tomasz SACHANOWICZ

(Zachodniopomorski Uniwersytet
Technologiczny),
*Twórczość Zbigniewa Abrahamowicza
na tle architektury lat 1945-1989
w Szczecinie*

17.20-17.40

Kamila STORZ

(Karlsruher Institut für Technologie),
*Wartość użytkowa i wzorotwórcza
poniemieckiego budownictwa
wiejskiego na Warmii i Mazurach*

17.40-18.30

Dyskusja

18.30-19.15 **oprowadzanie po kolekcji** sztuki nowoczesnej (tuż przed przeniesieniem
zbiorów do Pawilonu Czterech Kopuł) przez kustosa MNW, Muzeum Narodowe

Moderator:

Zofia REZNIK

17.00-17.20

prof. dr hab. Dariusz MATELSKI
(Uniwersytet Adama Mickiewicza),
*Sztuka polska na Ziemiach Zachod-
nich i Północnych w świetle "Dzienni-
ka wypadków" prof. Karola Estreichera
jr. z lat 1945-1984*

17.20-17.40

dr Elżbieta BŁOTNICKA-MAZUR
(Katolicki Uniwersytet Lubelski),
*Oswajanie przestrzeni Ziem Odzyska-
nych. Od Biennale Form Przestrzen-
nych w Elblągu do Sympozjum
Plastycznego Wrocław '70*

17.40-18.00

prof. Zbigniew MAKAREWICZ
(Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu),
*Arytmia. O niektórych aspektach
artystycznej awantury na Ziemiach
Zachodnich*

18.00-18.30

Dyskusja

wtorek, 17 listopada

MUZEUM NARODOWE

Moderator:

Michał DUDA

9.00-9.20

dr inż. arch. Ryszard NAKONIECZNY
(Politechnika Śląska),
*Rola gliwickiego środowiska architekto-
nicznego w kształtowaniu kultury budow-
lanej Gliwic, Zabrze i Opola*

9.20-9.40

dr inż. arch. Agata SZMITKOWSKA
(Politechnika Białostocka),
*Architektura wybranych ośrodków
wczasowych Pojezierza Mazurskiego
w latach 1945-1980*

9.40-10.00

Maciej SŁOMIŃSKI
(Narodowy Instytut Dziedzictwa),
*Powojenne wyposażenia i wystroje
kościółów Szczecina. O narodzinach
i zmięczeniu współczesnej sztuki sakralnej*

10.00-10.20

Emilia DZIEWIECKA
(Politechnika Warszawska),
*Wędrujące pomniki czyli przeniesienie
trzech lwowskich monumentów do Wroc-
ławia, Gdańska i Szczecina w latach
1956-1965*

10.20-10.40

dr hab. Kazimierz OŻÓG
(Uniwersytet Opolski),
*Marian Nowak: pomiędzy małą formą
a monumentem*

10.40-11.40

Dyskusja i przerwa na kawę

6

MUZEUM ARCHITEKTURY

Moderator:

prof. dr hab. Anna MARKOWSKA

9.00-9.20

Barbara BAWOROWSKA
(Muzeum Narodowe we Wrocławiu),
*Cwenarski, Rosołowicz. Bardzo wrocław-
ska historia windowania sztuki wżwyz*

9.20-9.40

Katarzyna WRÓBLEWSKA
(Uniwersytet Gdański),
*Sopockie Festiwale Sztuk Plastycznych
w latach 1949-1956*

9.40-10.00

Magdalena WORŁOWSKA
(Uniwersytet Wrocławski),
*Sztuka zaangażowana ekologicznie na
sympozjach i plenerach na Ziemiach
Zachodnich i Północnych w latach 60.
i 70. (Osieki, Zgorzelec, Zielona Góra)*

10.00-10.20

dr Anna DZIERŻYC-HORNIĄK
(Polski Instytut Studiów nad Sztuką
Świata),
*Od konstruktywistycznej utopii do
niemożliwego. Elbląg 65 i Wrocław '70
w ujęciu Zbigniewa Gostomskiego*

10.20-10.40

Zofia REZNIK
(Uniwersytet Wrocławski),
*Od rzeczy. Mówiona historia sztuki na
Ziemiach Zachodnich*

10.40-11.40

Dyskusja i przerwa na kawę

5

Moderator:
dr Wojciech SZYMAŃSKI

14.00-15.00 Lunch

11.40-12.00

dr Waldemar KOPCZYŃSKI
(Uniwersytet Szczeciński),
Pomniki „braterstwa broni” w kontekście antropologii miasta regionu zachodniopomorskiego

12.00-12.20

dr Tomasz MIKOŁAJCZAK
(Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu),
Wrocławskie wnętrza Władysława Winzego

12.20-12.40

dr Aleksandra Sumorok
(Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata),
Geografia a wnętrza socrealistyczne. Między obfitością a wykluczeniem. Kilka uwag badawczych

12.40-13.50

Dyskusja

Moderator:
dr Agata GABIŚ

15.00-15.20

dr Wojciech SZYMAŃSKI
(Uniwersytet Wrocławski),
Zygmunt Kurczyński: rzeźbiarz lwowski we Wrocławiu

Moderator:
dr Joanna FILIPCZYK

11.40-12.00

dr Anita WINCENCJUSZ-PATYNA
(Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu),
Nieznana twórczość znanych artystów. Grafika projektowa Wandy Gołkowskiej

12.00-12.20

dr Hubert BILEWICZ
(Uniwersytet Gdański),
Porwanie Europy: narodziny szkoły sopockiej między traumą a idyllą

12.20-12.40

dr Ewa GŁADKOWSKA
(Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie),
Powojenne środowisko artystów plastyków Olsztyna. Między ludowością, socrealizmem a polską racją stanu

12.40-13.00

Lucjan HANAK
(Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku),
Ignacy Bogdanowicz nowator – artysta i organizator

13.00-13.50

Dyskusja

Moderator:
dr Andrzej JAROSZ

15.00-15.20

dr Sylwia ŚWISŁOCKA-KARWOT,
(Uniwersytet Wrocławski),
Pięć twarzy Mony Lizy

15.20-15.40

Anna ZELMAŃSKA-LIPNICKA
(Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku),
Franciszek Duszeńko (1925-2008) – uczeń Mariana Wnuka. Nakreślić kształt

15.40-16.00

Katarzyna SCHAT-BABIŃSKA
(Uniwersytet Łódzki),
Co z ponemieckim mieniem nieruchomości? Kilka słów o prawnych aspektach i stanie zachowania pałaców na terenie Ziemi Odzyskanych po zakończeniu II wojny światowej

16.00-16.20

dr Karolina TOMCZAK
Pomnik Czynu Powstańczego Xawerego Dunikowskiego z lat 1946-1955 – artystyczna interpretacja historii Ziemi Zachodnich wobec komunistycznej władzy

16.20-16.40

prof. dr hab. Romuald KACZMAREK
(Uniwersytet Wrocławski),
Metaloplastyka wernakularna na Dolnym Śląsku

16.40-17.00

Maria MARSZAŁEK
(Uniwersytet Wrocławski),
Ekfrazja jako pocztówka – zabytki architektury Wrocławia w polskiej poezji powojennej

17.00-18.00

Dyskusja, kawa

20.00-22.00 pokaz filmu Barbary Maroń „Artystyczne awangardy Wrocławia lat 60. i 70. XX wieku – śladami absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w ASP we Wrocławiu” i dyskusja z autorką filmu, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, ul. Traugutta 21

15.20-15.40

dr Magdalena HOWORUS-CZAJKA
(Uniwersytet Gdański),
Mitologia piastowska – forma, funkcja, kontekst w pomnikach na Ziemiach Odzyskanych okresu PRL

15.40-16.00

dr Dorota MIŁKOWSKA
(Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu),
Plakat twórców wrocławskich

16.20-16.40

dr hab. Elżbieta KAL
(Akademia Pomorska w Słupsku),
Od dialogu do powtórzenia. Malarze „szkoły sopockiej” u źródeł swoich obrazów

16.40-17.00

Adam GRUDZIEN
(Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu),
Sensybilizm – późny dadaizm, czy tricksteryzm zbyt wczesny?

17.00-18.00

Dyskusja, kawa